

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z BIOLOGII W KLASIE VI SP W NOWEJ WSI

nauczyciel: RENATA CIĘTAK

Dział 1. Świat zwierząt

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- wymienia wspólne cechy zwierząt
- wyjaśnia, czym różnią się zwierzęta kręgowce od bezkręgowych
- wyjaśnia, czym jest tkanka
- wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych
- przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem
- wymienia rodzaje tkanki łącznej
- wymienia składniki krwi
- przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- przedstawia poziomy organizacji ciała zwierząt
- podaje przykłady zwierząt kręgowych i bezkręgowych
- wymienia najważniejsze funkcje wskazanej tkanki zwierzęcej
- opisuje budowę wskazanej tkanki
- przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem
- wskazuje rozmieszczenie omawianych tkanek w organizmie
- opisuje składniki krwi
- przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- definiuje pojęcia *komórka, tkanka, narząd, układ narządów, organizm*
- na podstawie podręcznika przyporządkowuje podane zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej
- określa miejsca występowania w organizmie omawianych tkanek
- samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy pomocy nauczyciela rysuje obrazy widziane pod mikroskopem
- wskazuje zróżnicowanie w budowie tkanki łącznej
- omawia funkcje składników krwi
- samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy niewielkiej pomocy nauczyciela rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- charakteryzuje bezkręgowce i kręgowce
- charakteryzuje pokrycie ciała bezkręgowców i kręgowców
- podaje przykłady szkieletów bezkręgowców tworzenia się obrazu obiektu
- charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych
- rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych
- omawia budowę i sposób funkcjonowania tkanki mięśniowej
- samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem

- omawia właściwości i funkcje tkanki kostnej, chrzęstnej i tłuszczowej
- charakteryzuje rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi
- samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- prezentuje stopniowo komplikującą się budowę ciała zwierząt
- na podstawie opisu przyporządkowuje zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej
- na podstawie ilustracji analizuje budowę tkanek zwierzęcych
- wykazuje związek istniejący między budową tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami
- samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych
- wykonuje z dowolnego materiału model wybranej tkanki zwierzęcej
- wykazuje związek istniejący między budową elementów krwi a pełnionymi przez nie funkcjami
- wykonuje mapę mentalną dotyczącą związku między budową poszczególnych tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami
- samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje oraz opisuje elementy tkanki widziane pod mikroskopem

Dział 2. Od parzydelkowców do pierścienic

Dział 3 Stawonogi i mięczaki

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- wskazuje miejsce występowania parzydelkowców
- rozpoznaje na ilustracji parzydelkowca wśród innych zwierząt
- wskazuje miejsce występowania parzydelkowców
- rozpoznaje na ilustracji parzydelkowca wśród innych zwierząt
- wskazuje miejsce występowania płazińców
- rozpoznaje na ilustracji tasiemca
- wskazuje środowisko życia nicieni
- rozpoznaje na ilustracji nicienie wśród innych zwierząt
- rozpoznaje pierścienice wśród innych zwierząt
- wskazuje środowisko życia pierścienic
- rozpoznaje stawonogi wśród innych zwierząt
- wymienia skorupiaki, owady i pajęczaki jako zwierzęta należące do stawonogów
- wymienia główne części ciała poszczególnych grup stawonogów
- wymienia główne części ciała skorupiaków
- wskazuje środowiska występowania skorupiaków
- rozpoznaje skorupiaki wśród innych stawonogów
- wymienia elementy budowy zewnętrznej owadów
- wylicza środowiska życia owadów
- rozpoznaje owady wśród innych stawonogów
- wymienia miejsca występowania mięczaków
- wskazuje na ilustracji elementy budowy ślimaka

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- wymienia cechy budowy parzydelkowców

- wyjaśnia, na czym polega rola parzydełek
- wskazuje na ilustracji elementy budowy tasiemca
- wskazuje drogi inwazji tasiemca do organizmu
- wskazuje na schemacie cyklu rozwojowego tasiemca żywiciela pośredniego
- wskazuje charakterystyczne cechy nicieni
- omawia budowę zewnętrzną nicieni
- wymienia choroby wywołane przez nicienie
- wymienia cechy charakterystyczne budowy zewnętrznej pierścienic
- wyjaśnia znaczenie szczecinek
- wymienia miejsca bytowania stawonogów
- rozróżnia wśród stawonogów skorupiaki, owady i pajęczaki
- wymienia cztery grupy skorupiaków
- wskazuje charakterystyczne cechy budowy wybranych gatunków owadów
- na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka
- wskazuje charakterystyczne cechy budowy zewnętrznej pajęczaków
- omawia sposób odżywiania się pajęczaków
- omawia budowę zewnętrzną mięczaków
- wskazuje na ilustracjach elementy budowy mięczaków

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- porównuje budowę oraz tryb życia polipa i meduzy
- rozpoznaje wybrane gatunki parzydełkowców
- omawia przystosowanie tasiemca do pasożytniczego trybu życia
- charakteryzuje znaczenie płazińców
- omawia rolę żywiciela pośredniego i ostatecznego w cyklu rozwojowym tasiemca
- wskazuje drogi inwazji nicieni do organizmu
- wyjaśnia, na czym polega „choroba brudnych rąk”
- omawia środowisko i tryb życia nereidy oraz pijawki
- na żywym okazie dżdżownicy lub na ilustracji wskazuje siodełko i wyjaśnia jego rolę
- wykazuje różnorodność miejsc bytowania stawonogów
- przedstawia kryteria podziału stawonogów na skorupiaki, owady i pajęczaki
- opisuje funkcje odnóży stawonogów
- wyjaśnia, czym jest oskórek
- nazywa poszczególne części ciała u raka stawowego
- na kilku przykładach omawia różnice w budowie owadów oraz ich przystosowania do życia w różnych środowiskach
- na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka
- na podstawie cech budowy zewnętrznej pajęczaków przyporządkowuje konkretne okazy do odpowiednich gatunków
- na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe pajęczaków
- na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe mięczaków

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- charakteryzuje wskazane czynności życiowe parzydełkowców
- ocenia znaczenie parzydełkowców w przyrodzie i dla człowieka ukazujące wydzielanie

dwutlenku węgla przez drożdże

- charakteryzuje wskazane czynności życiowe płazińców
- omawia sposoby zapobiegania zarażeniu się tasiemcem
- charakteryzuje objawy chorób wywołanych przez nicienie
- omawia znaczenie profilaktyki
- wskazuje przystosowania pijawki do pasożytniczego trybu życia
- charakteryzuje wskazane czynności życiowe pierścienic
- charakteryzuje wskazane czynności życiowe stawonogów
- omawia cechy umożliwiające rozpoznanie skorupiaków, owadów i pajęczaków
- wymienia cechy adaptacyjne wskazanej grupy stawonogów
- wyjaśnia, czym jest oko złożone
- wykazuje związek między budową skorupiaków a środowiskiem ich życia
- wykazuje związek istniejący między budową odnóży owadów a środowiskiem ich życia
- na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów w przyrodzie i dla człowieka
- omawia sposoby odżywiania się pajęczaków na przykładzie wybranych przedstawicieli
- charakteryzuje odnóża pajęczaków
- wykazuje różnice w budowie ślimaków, małży i głowonogów
- omawia znaczenie mięczaków w przyrodzie i dla człowieka

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- wykazuje związek istniejący między budową parzydełkowców a środowiskiem ich życia
- przedstawia tabelę, w której porównuje polipa z meduzą
- wykonuje model parzydełkowca
- analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywoływanymi przez płazińce
- ocenia znaczenie płazińców w przyrodzie i dla człowieka
- analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywoływanymi przez nicienie
- przygotowuje prezentację multimedialną na temat chorób wywoływanych przez nicienie
- charakteryzuje znaczenie nicieni w przyrodzie i dla człowieka
- zakłada hodowlę dżdżownic, wskazując, jak zwierzęta te przyczyniają się do poprawy struktury gleby
- ocenia znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka
- przedstawia różnorodność budowy ciała stawonogów oraz ich trybu życia, wykazując jednocześnie ich cechy wspólne
- analizuje cechy adaptacyjne stawonogów, umożliwiające im opanowanie różnych środowisk
- charakteryzuje znaczenie skorupiaków w przyrodzie i dla człowieka
- analizuje budowę narządów gębowych owadów i wykazuje jej związek z pobieraniem pokarmem
- ocenia znaczenie pajęczaków w przyrodzie i dla człowieka
- analizuje elementy budowy zewnętrznej pajęczaków i wykazuje ich przystosowania do środowiska życia
- rozpoznaje na ilustracji gatunki ślimaków
- konstruuje tabelę, w której porównuje trzy grupy mięczaków

Dział 4. Kręgowce zmiennocieplne

Dział 5. Kręgowce stałocieplne

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- wskazuje wodę jako środowisko życia ryb
- rozpoznaje ryby wśród innych zwierząt kręgowych

- *określa kształty ciała ryb w zależności od różnych miejsc ich występowania*
- *wskazuje środowisko życia płazów*
- *wymienia części ciała płazów*
- *rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, beznogie i bezogonowe*
- *wymienia środowiska życia gadów*
- *omawia budowę zewnętrzną gadów*
- *rozpoznaje na ilustracji jaszczurki, krokodyle, węże i żółwie*
- *wymienia różnorodne siedliska występowania ptaków*
- *na żywym okazie lub na ilustracji wskazuje cechy budowy ptaków*
- *podaje przykłady ptaków żyjących w różnych środowiskach*
- *wskazuje środowiska występowania ssaków*
- *na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ssaków*
- *wymienia przystosowania ssaków do zróżnicowanych środowisk ich bytowania*

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- *na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ryb*
- *nazywa i wskazuje położenie płetw*
- *opisuje proces wymiany gazowej u ryb*
- *podaje przykłady zdobywania pokarmu przez ryby*
- *wyjaśnia, czym jest ławica i plankton*
- *na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną płaza*
- *wymienia stadia rozwojowe żaby*
- *podaje przykłady płazów żyjących w Polsce*
- *wymienia główne zagrożenia dla płazów*
- *wyjaśnia związek istniejący między występowaniem gadów a ich zmiennością*
- *rozpoznaje gady wśród innych zwierząt*
- *określa środowiska życia gadów*
- *podaje przyczyny zmniejszania się populacji gadów*
- *rozpoznaje rodzaje piór*
- *wymienia elementy budowy jaja*
- *wskazuje ptaki jako zwierzęta stałocieplne*
- *rozpoznaje ptaki wśród innych zwierząt, wskazując ich charakterystyczne cechy*
- *wymienia pozytywne znaczenie ptaków w przyrodzie*
- *wykazuje zróżnicowanie siedlisk zajmowanych przez ssaki*
- *określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne*
- *wymienia wytwory skóry ssaków*
- *wykazuje zależność między budową morfologiczną ssaków a zajmowanym przez nie siedliskiem*
- *nazywa wskazane zęby ssaków*

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

- *na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe ryb*
- *przyporządkowuje wskazany organizm do ryb na podstawie znajomości ich cech charakterystycznych przez roślinę*
- *opisuje przyrost korzenia na długość*
- *kilkoma przykładami ilustruje strategie zdobywania pokarmu przez ryby*

- charakteryzuje przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie
- omawia wybrane czynności życiowe płazów
- rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie
- omawia główne zagrożenia dla płazów
- opisuje przystosowania gadów do życia na lądzie
- omawia tryb życia gadów
- omawia sposoby zdobywania pokarmu przez gady
- wskazuje sposoby ochrony gadów
- omawia przystosowania ptaków do lotu
- omawia budowę piór
- wyjaśnia proces rozmnażania i rozwój ptaków
- omawia znaczenie ptaków w przyrodzie i dla człowieka
- wskazuje zagrożenia dla ptaków
- na ilustracji lub na żywym obiekcie wskazuje cechy charakterystyczne i wspólne dla ssaków
- wyjaśnia, że budowa skóry ssaków ma związek z utrzymywaniem przez nie stałocieplności
- omawia proces rozmnażania i rozwój ssaków
- rozpoznaje zęby ssaków i wyjaśnia ich funkcje
- wyjaśnia znaczenie ssaków dla przyrody

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

- wyjaśnia, na czym polega zmiennocieplność ryb
- omawia sposób rozmnażania ryb, wyjaśniając, czym jest tarło
- omawia znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka
- omawia cykl rozwojowy żaby i wykazuje jego związek z życiem w wodzie i na lądzie
- rozpoznaje przedstawicieli płazów wśród innych zwierząt, wskazując na ich charakterystyczne cechy
- charakteryzuje płazy ogoniaste, bezogonowe i beznogie
- wskazuje sposoby ochrony płazów
- charakteryzuje rozmnażanie i rozwój gadów
- analizuje przebieg wymiany gazowej u gadów
- charakteryzuje gady występujące w Polsce
- wyjaśnia przyczyny wymierania gadów i podaje sposoby zapobiegania zmniejszaniu się ich populacji
- analizuje budowę piór ptaków w związku z pełnioną przez nie funkcją
- wykazuje związek istniejący między wymianą gazową a umiejętnością latania ptaków
- wyjaśnia proces rozmnażania i rozwoju ptaków
- wykazuje związek istniejący między wielkością i kształtem dziobów ptaków a rodzajem spożywanego przez nie pokarmu
- omawia sposoby ochrony ptaków
- opisuje przystosowania ssaków do różnych środowisk życia
- charakteryzuje opiekę nad potomstwem u ssaków
- identyfikuje wytwory skóry ssaków
- omawia znaczenie ssaków dla człowieka
- wymienia zagrożenia dla ssaków

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnił wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- omawia przystosowania ryb w budowie zewnętrznej i czynnościach życiowych do życia w wodzie
- wykazuje związek istniejący między budową ryb a miejscem ich bytowania

- wyjaśnia, w jaki sposób przebiega wymiana gazowa u płazów, wykazując związek z ich życiem w dwóch środowiskach
- wykazuje związek istniejący między trybem życia płazów a ich zmiennoocieplnością
- ocenia znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka
- wykonuje portfolio lub prezentację multimedialną na temat płazów żyjących w Polsce
- analizuje pokrycie ciała gadów w kontekście ochrony przed utratą wody
- wykazuje związek między sposobem rozmnażania gadów a środowiskiem ich życia
- ocenia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka
- wykonuje portfolio lub prezentację multimedialną na temat gadów żyjących w Polsce
- wykazuje związek istniejący między przebiegiem wymiany gazowej a przystosowaniem ptaków do lotu
- na ilustracji lub podczas obserwacji w terenie rozpoznaje gatunki ptaków zamieszkujących najbliższą okolicę
- wykazuje związek między stałocieplnością ptaków a środowiskiem i trybem ich życia
- korzysta z klucza do oznaczania popularnych gatunków ptaków
- analizuje związek zachodzący między wymianą gazową ssaków a zróżnicowanymi środowiskami ich występowania i ich życiową aktywnością
- analizuje funkcje skóry w aspekcie różnorodności siedlisk zajmowanych przez ssaki
- analizuje zagrożenia ssaków i wskazuje sposoby ich ochrony
- wykazuje przynależność człowieka do ssaków

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.

Podczas oceniania stosowane będą zróżnicowane formy:

- odpowiedzi ustne (ustne sprawdzenie wiedzy obejmujące zakres materiału z trzech ostatnich lekcji)
 - kartkówki (pisemne sprawdzenie wiedzy i umiejętności z trzech ostatnich lekcji, trwająca do 15 minut)
- sprawdziany (pisemna forma sprawdzenia wiadomości i umiejętności obejmująca większe partie materiału, trwają jedną lub dwie godziny lekcyjne i obowiązkowo poprzedzone są lekcją powtórzeniową)
 - prace pisemne
 - projekty
 - prezentacje
 - wykonanie obserwacji i doświadczeń

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż proponowana oceny klasyfikacyjnej reguluje Statut Szkoły